

Ik heb een aantal opmerkingen bij dit wetsvoorstel, wat ik op zichzelf van harte onderschrijf.

1. De begrijpelijke motivering

mijns inziens zou meer nadruk moeten liggen op een concretisering van de motiveringplicht: vraag van bestuursorganen dat ze motiveren hoe ze aan feitenvaststelling hebben gedaan. Daar hoort ook bij het onderbouwen waar gegevens vandaan komen, bijv als die aan de hand van risico-profielen zijn verkregen.

2. Bezwaartermijnen en ketenbesluitvorming

Voorstel is de bezwaartermijn kort te houden, ik vind dat een gemiste kans. Een veel langere termijn hindert bestuursorganen niet en de keuze kan worden gemaakt de beslistermijn vanaf moment indienen in te laten gaan, eventueel door de start van de beslistermijn wel tenminste op zes weken te stellen, overeenkomstig het huidige uitgangspunt. Waar in ieder geval aandacht voor zou moeten zijn is ketenbesluitvorming. Stel dat ik geen rechtsmiddel aanwend tegen een intrekking van een vergunning. Maar vervolgens wordt daarna een vervolg besluit genomen waar een burger zich niet in kan vinden. Dan moet deze burger niet geconfronteerd worden met de formele rechtskracht van het eerste besluit.

3. Op de zaak betrekking hebbende stukken na afronding van de primaire fase

Ik zou het voor de hand liggend vinden om steeds op een zo vroeg mogelijk moment een recht te bieden op de op de zaak betrekking hebbende stukken. Hoe kun je een zinvolle zienswijze indienen zonder deze stukken.

4. Beslistermijn en bezwaar

Er komt neer nadruk te liggen op het overleg zoeken met bezwaarmakers. Dat is een goed idee. Tegelijkertijd zijn de bezwaartermijnen krap en vervalt de verplichting overleg te zoeken pas als de bezwaarmaker langdurig onbereikbaar is. Maar dan is de beslistermijn wel -grotendeels - voorbij. Tegenover de terechte inspanningen die geleverd moeten worden, staat geen langere beslistermijn of extra opschorting mogelijkheden. Hier zou iets meer balans in moeten komen.

5. Moderniseren hoorplicht

Horen in bezwaar is nog steeds: horen in persoon. Andere vormen kunnen alleen met instemming. Is dat nog wel van deze tijd? Horen via videoverbinding kan een goed alternatief zijn, al blijft het wellicht minder ideaal dan elkaar live in de ogen kijken. Maar het moet voor bestuursorganen wel organiseerbaar blijven, te meer als horen nog meer de hoofdregel wordt en uitzonderingen beperkter.

6. Concretiseer het dienstbaarheid beginsel door aan te geven wat daar in ieder geval onder wordt verstaan, bijv:

- contactgegevens voor burgers en zodra beschikbaar de gegevens van een behandelaar.
- ondersteunen in leveren bewijs (vgl de CBb uitspraak over verschoonbaarheid: help burgers bij wat er nog ontbreekt)

7. Er zijn verschillende typen burger, doet dit wetsvoorstel wel recht aan die verschillende typen?

Ik deel volledig dat rechtsbescherming versterkt moet worden, tegelijkertijd moeten er ook handvatten zijn om om te gaan met burgers die het recht instrumenteel gebruiken, bijv door procedures te stapelen of naar aanleiding van kleine geldbedragen het rechtssysteem te belasten. Daarmee treft men niet alleen overbelaste bestuursorganen, maar ook andere burgers. Zie bijv ro 13 van ECLI:NL:RVS:2024:3114.

Mijn indruk is dat dit wetsvoorstel het niet eenvoudiger maakt om ook in dit opzicht maatwerk te kunnen leveren als bestuursorgaan en rechtsprekende macht.

8. Verplicht bestuursorganen tot het formuleren van beleidsregels

- als er sprake is van discretionaire wettelijke bevoegdheden.
- maar ook ten aanzien van de evenredigheid

Het systeem heeft er enorme baar bij als bestuursorganen zelf invulling geven aan de evenredigheid op een kenbare wijze en dus niet alleen in individuele zaken. Dat helpt ook rechters bij hun controlerende rol.